

Prof. dr. sc. Draženka Blaži, dekanica Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta

Vezano uz održavanje okruglog stola u palači Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, 18. svibnja 2009. godine na temu: Predvisokoškolsko obrazovanje: Hrvatski kvalifikacijski okvir, naukovna osnova i izobrazba nastavnika i učitelja, dostavljam Vam pismeni prilog provedenoj raspravi.

1. Istraživanja i kliničko iskustvo u logopedskoj i edukacijsko-rehabilitacijskoj djelatnosti pokazuju da u hrvatskim osnovnim i srednjim školama postoji izrazito velik postotak (30 – 40 %) djece koja pokazuju teškoće u usvajanju matematičkih sadržaja. Budući da se radi o zaista iznimno visokom postotku poteškoća koji nigdje u svijetu nije u tolikom omjeru zastupljen, postavlja se pitanje primjerenosti i usklađenosti nastavnih sadržaja koja djeca osnovnoškolske i srednjoškolske dobi moraju usvojiti i redoslijeda etapa razvoja spoznajnih sposobnosti u djece kao i metoda i načina njihovog poučavanja. Mišljenja sam da kada tako veliki broj djece nije u mogućnosti (posebno u osnovnoj školi kada se radi o osnovnim matematičkim pojmovima i operacijama) samostalno i uredno usvajati nastavni sadržaj, da sadržaj nije dobro prilagođen te je uz stručnjake matematičkog profila u izradu kurikuluma za matematiku (ali i sve ostale predmete) potrebno uključiti stručnjake drugih profila, posebno razvojne psihologe.
2. Postavlja se pitanje preopširnosti programa i opterećenja koja postojeći nastavni plan i program sada stavlja pred djecu u osnovnim, a poglavito u srednjim (gimnazijskim) programima. Budući da je visokoškolski sustav predvidio dozvoljena opterećenja studenata od 40 radnih sati tjedno (pohađanje nastave, vrijeme za učenje, pisanje seminara i sl.) doista je čudno da su djeca u gimnazijama opterećena znatno više negoli studenti. Današnja realnost jednog gimnazijalca je 7 sati provedenih u školi i minimalno 3 do 4 sata učenja dnevno što tjedno iznosi preko 50 radnih sati (dakle, čak i više negoli je to predviđeno Zakonom o radu!). Stoga je nužno uvesti određeni sustav vrednovanja, bodovanja i kontrole opterećenja i u predvisokoškolski sustav.

3. Brojna inozemna ali i neka domaća iskustva pokazuju da organizacija «blokovske» ili «turnusne» nastave ima niz prednosti u usvajanju gradiva na svim razinama obrazovanja. Upravo stoga, a taj bi način organizacije nastave pomogao i u rasterećenju djetetovih obveza, bilo bi poželjno osmišljavati koncept turnusne nastave po obrazovnim područjima (npr. prirodoslovno, jezično i sl.)
4. Već niz godina u Hrvatskoj postoji koncept integracije djece s posebnim obrazovnim potrebama (zbog različitih specifičnosti u razvoju) u redovni odgojno - obrazovni sustav. No, taj se koncept ostvaruje samo deklarativno zato jer niti odgojitelji, niti nastavnici razredne nastave, a posebno nastavnici predmetne nastave nisu osposobljeni za rad u integriranim uvjetima. Integracija je opredjeljenje odgojno-obrazovnog sustava Republike Hrvatske i stoga je nužno stvoriti valjane preduvjete za njeno provođenje, posebno kroz educiranje nastavnika i odgojitelja tijekom njihovog obveznog obrazovanja za rad u uvjetima koji su naša obveza i svakodnevnica, a ne sporadični slučajevi.
5. U Hrvatskoj je dobivena ocjena postala jedino mjerilo uspješnosti kako učenika tako i nastavnika, te se čini da nam je cilj isključivo procjena zna li netko nastavne sadržaje ili ne zna, te u skladu s tim ocijeniti učenika. Moje poimanje obrazovanja je poučiti učenika, omogućiti mu stjecanje kompetencija i naravno ocijeniti njegovu uspješnost ali **ne** da nam ocjena bude krajnji cilj nego samo pomoćno i manje važno sredstvo.

Krajnji cilj mora biti: **NAUČITI! OSPOSOBITI! DATI KOMPETENCIJE!**

Također, kriteriji ocjenjivanja su još uvijek u našim školama vrlo proizvoljni, a često ih i nema ili barem nisu transparentni.

Upravo stoga novi kurikulum, temeljen na znanju, potrebama i jasnim kriterijima treba pomoći i u segmentu transparentnosti ocjenjivanja.

Nadam se da će ova opširna opservacija pozitivno doprinijeti izradi novog kurikula upravo vodeći računa o vertikalnoj i horizontalnoj povezanosti svih elemenata obrazovnog mozaika, kao i usklađenosti s Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom.